

ที่ นร 0202/AC12

1/26
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

๑๘ กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดขยะ
อย่างพอเพียง

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนมาก ที่ มท 0313.4/40398
ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2537
2. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0201/1012 ลงวันที่ 19 มกราคม 2538

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ค่วนมาก ที่ นร 0409/7728
ลงวันที่ 23 มกราคม 2538

ตามที่ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการให้กรมการปกครองตั้งงบประมาณ
รายจ่ายประจำปี จัดซื้อรถยนต์ขนขยะและเครื่องจักรกลเพื่อใช้ในการกำจัดขยะให้แก่หน่วยการบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่น เป็นเงินทั้งสิ้น 3,634,285,500 บาท นั้น

สำนักงบประมาณได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดครบถ้วนตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2538 ลงมติมอบให้กระทรวงมหาดไทย
รับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวง
สาธารณสุข และสำนักงบประมาณ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้รับข้อสังเกตของ
คณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย ดังนี้

1. ควรพิจารณารูปแบบและวิธีการลงทุนด้วยว่า สมควรให้เอกชนลงทุนและดำเนินการ
หรือเข้าร่วมลงทุนหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็นภาระด้านค่าใช้จ่ายและการเพิ่มบุคลากร หรือจะสมควรให้
หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณแค่ผู้เดียวหรือให้ท้องถิ่น
นำเงินรายได้มาสมทบ

2. ในกรณีให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนำเงินรายได้มาสมทบ ควรพิจารณา
ความเหมาะสมของสัดส่วนการสมทบด้วยว่า สมควรสมทบในอัตราเท่าใด โดยเฉพาะกลุ่มรายได้เกิน
40 ล้านบาทขึ้นไป

จึงเรียนยืนยันมา เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

2 7 NOV. 2538

โทรสาร 2826355

NAME.....
STREET.....
CITY.....
STATE.....
ZIP.....

0002/c

ด่วนที่สุด

3/26

ที่ นร 0202/ว(ล)3013

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

๖๘ กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดขยะ
อย่างพอเพียง

เรียน รัฐ - วว., สธ., ยก.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนมาก ที่ มท 0313.4/40398
ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2537
2. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0201/1012
ลงวันที่ 19 มกราคม 2538
3. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ค่วนมาก ที่ นร 0409/7728
ลงวันที่ 23 มกราคม 2538

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
มีเครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดขยะอย่างพอเพียง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งสำนักงบประมาณ
ได้เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย และกระทรวงมหาดไทยได้ยืนยันขอให้
นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2538 ลงมติมอบให้กระทรวงมหาดไทย
รับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวง
สาธารณสุข และสำนักงบประมาณ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้รับข้อสังเกตของ
คณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย ดังนี้

1. ควรพิจารณารูปแบบและวิธีการลงทุนควยว่า สมควรให้เอกชนลงทุนและดำเนินการ
หรือเข้าร่วมลงทุนหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็นภาระด้านค่าใช้จ่ายและการเพิ่มบุคลากร หรือจะสมควรให้
หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการโดยรัฐสนับสนุนงบประมาณแต่ผู้เดียวหรือให้ท้องถิ่น
นำเงินรายได้มาสมทบ

/2. ...

3. ควรพิจารณากำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การตั้งงบประมาณและแนวทางการประสานกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เช่น หน่วยใดจะเป็นหน่วยงานด้านวิชาการ นโยบาย การปฏิบัติ การตั้งงบประมาณ และการใช้จ่าย เป็นต้น ทั้งนี้ การกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องคำนึงถึงความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

27 OCT. 2538

โทรสาร 2826355

[Handwritten notes on lined paper, mostly illegible due to blurring.]

5/26

ที่ นร 0202/2014

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

๑๙ กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดขยะ
อย่างพอเพียง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

อ้างถึง หนังสือสำนักงบประมาณ ค่วนมาก ที่ นร 0409/7728 ลงวันที่ 23 มกราคม 2538

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0201/1012
ลงวันที่ 19 มกราคม 2538

ตามที่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
มีเครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดขยะอย่างพอเพียง ของกระทรวงมหาดไทย ไปเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรี นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้ยืนยันขอให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป
ความละเอียดครบถ้วนตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2538 ลงมติมอบให้กระทรวงมหาดไทย
รับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวง
สาธารณสุข และสำนักงบประมาณ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้รับข้อสังเกตของ
คณะรัฐมนตรีไปพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. ควรพิจารณารูปแบบและวิธีการลงทุนด้วยว่า สมควรให้เอกชนลงทุนและดำเนินการ
หรือเข้าร่วมลงทุนหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็นภาระด้านค่าใช้จ่ายและการเพิ่มบุคลากร หรือจะสมควรให้
หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการโดยรัฐสนับสนุนงบประมาณแต่ผู้เดียวหรือให้ท้องถิ่น
นำเงินรายได้มาสมทบ

2. ในกรณีให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนำเงินรายได้มาสมทบ ควรพิจารณาความเหมาะสมของสัดส่วนการสมทบด้วยว่า สมควรสมทบในอัตราเท่าใด โดยเฉพาะกลุ่มรายได้เกิน 40 ล้านบาทขึ้นไป

3. ควรพิจารณากำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การตั้งงบประมาณและแนวทางการประสานกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เช่น หน่วยใดจะเป็นหน่วยงานด้านวิชาการ นโยบาย การปฏิบัติ การตั้งงบประมาณ และการใช้จ่าย เป็นต้น ทั้งนี้ การกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องคำนึงถึงความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพศล เสงเจริญ)

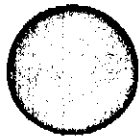
รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี

โทร. 2800391

โทรสาร 2826355

มติคณะรัฐมนตรี

7/26

การประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 7 / 2538 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2538

ระเบียบวาระ: พิจารณา

เรื่องที่ 4

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บเงิน และกำจัดขยะอย่างพอเพียง

(พ.ร.บ.)
ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 21 / กุมภาพันธ์ / 2537

ลงมติว่า

มอบให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี-
และสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานงบประมาณ แล้วนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วย ดังนี้

1. ควรพิจารณารูปแบบและวิธีการลงทุนด้วยว่า สมควรให้เอกชนลงทุนและดำเนินการ
หรือเข้าร่วมลงทุนหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อมีให้ ^{เป็น}ภาระด้านค่าใช้จ่ายและการเพิ่มบุคลากร หรือจะสมควรให้
หน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการโดยรัฐสนับสนุนงบประมาณแต่ผู้เดียวหรือให้ท้องถิ่นนำเงิน
รายได้มาสมทบ

2. ในกรณีให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนำเงินรายได้มาสมทบ ควรพิจารณา
ความเหมาะสมของสัดส่วนการสมทบด้วยว่า สมควรสมทบในอัตราเท่าใด โดยเฉพาะกลุ่มรายได้เกิน
40 ล้านบาทขึ้นไป

3. ควรพิจารณากำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การตั้งงบประมาณและแนวทาง
การประสานกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เช่น หน่วยงานจะเป็นหน่วยงานด้านวิชาการ นโยบาย
การปฏิบัติ การตั้งงบประมาณ และการใช้จ่าย เป็นต้น ทั้งนี้ การกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจะต้อง
สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องคำนึงถึงความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการด้วย

ด้านมาก

บันทึกข้อความ

8/26

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กองการประชุมคณะรัฐมนตรี โทร. 2822706

ที่ นร 0202/ 195/ท. วันที่ ๑๕ มกราคม 2538

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บภาษีและกาจัดขยะ
อย่างพอเพียง

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน)

1. ข้อเสนอ

กระทรวงมหาดไทยเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการให้กรมการปกครอง
ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี จัดซื้อรถยนต์ขนขยะและเครื่องจักรกลเพื่อใช้ในการกาจัดขยะให้แก่
หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นเงินทั้งสิ้น 3,634,285,500 บาท โดยใช้จ่ายดังนี้

ปีงบประมาณ 2539 จำนวน 912,150,000 บาท

ผูกพันปีงบประมาณ 2540 จำนวน 1,393,402,500 บาท

ผูกพันปีงบประมาณ 2541 จำนวน 1,328,733,000 บาท

2. ข้อเท็จจริง

2.1 กระทรวงมหาดไทยรายงานว่า

2.1.1 ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
ก่อให้เกิดการอพยพด้านแรงงาน ทำให้เกิดชุมชนในเขตเมืองและชนบทกึ่งเมืองเพิ่มขึ้น เป็นจำนวนมาก
เป็นผลให้ท้องถิ่นต้องรับภาระเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านสาธารณสุขชุมชนและการกาจัดขยะซึ่งเกิดขึ้น
ในชุมชนต่าง ๆ ซึ่งจากการสำรวจจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนและพื้นที่รับผิดชอบในการจัดเก็บขยะ
ของเทศบาล สุขาภิบาลและสุขาภิบาลที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้กาจัดขยะ พบว่า จำนวนรถยนต์ที่ใช้ขนขยะและเครื่องจักรกลที่ใช้กาจัดขยะของ
หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีจำนวนน้อย ไม่พอที่จะบริการจัดเก็บขยะได้อย่างทั่วถึงก่อให้เกิดปัญหา
ขยะตกค้าง

2.1.2 เพื่อให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการในด้าน
การกาจัดขยะได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เห็นสมควรสนับสนุนให้หน่วยงานท้องถิ่นได้มีรถยนต์
และเครื่องจักรกลเพิ่มเติม โดยให้ความช่วยเหลือแก่ เทศบาลและสุขาภิบาลทุกแห่ง ยกเว้นเทศบาลที่อยู่
ในโครงการกลุ่มเมืองปริมณฑล กรุงเทพมหานคร เทศบาลในเขตเมืองหลัก เมืองศูนย์กลางความเจริญ

/ในภูมิภาค ...

100 หน้า 30/1
2540/38

บันทึกข้อความ

9/26

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บภาษีและกาจัดขยะ

อย่างพอเพียง

- 2 -

ในภูมิภาค เมืองพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก และเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล เนื่องจากอยู่ระหว่างการศึกษารายละเอียด

2.2 กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บภาษีและกาจัดขยะอย่างพอเพียง ตามข้อ 1 โดยมีเทศบาลที่ต้องให้ความช่วยเหลือในชั้นแรก 92 แห่ง สุขาภิบาล 978 แห่ง และสุขาภิบาลที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 56 แห่ง สนับสนุนการดำเนินงานในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 - 2541 ตามตารางดังนี้

หน่วย/บาท

เครื่องมือ	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	รวม
<u>เทศบาล</u>				
1. รถบรรทุกขยะ 6 ล้อ 92 คัน	75,600,000	51,030,000	45,643,500	172,273,500
2. รถคันดินตะขบ 92 คัน	126,750,000	83,632,500	55,786,500	266,169,000
3. รถขุดคันดินตะขบ 92 คัน	105,000,000	70,875,000	63,393,750	239,268,750
<u>สุขาภิบาลและหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น</u>				
1. รถบรรทุกขยะ 6 ล้อ 1,034 คัน	224,000,000	439,950,000	431,077,500	1,095,027,500
2. รถคันหน้าดักหลัง 1,034 คัน	380,800,000	747,915,000	732,831,750	1,861,546,750
รวมทั้งสิ้น				3,634,285,500

บันทึกข้อความ

10/26

ส่วนราชการ

ที่

วันที่

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บขนและกำจัดขยะ

อย่างพอเพียง

- 3 -

2.3 สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

2.3.1 เห็นด้วยในหลักการให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีเครื่องมือในการเก็บ ขน และกำจัดขยะ แต่เนื่องจากหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีความพร้อมในเรื่องบุคลากรและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดูแลรักษาซ่อมบำรุงไม่เท่ากัน รวมทั้งปัญหาปริมาณขยะไม่เหมือนกัน ในขั้นแรกจึงเห็นสมควรสนับสนุนเฉพาะเทศบาลก่อน พร้อมทั้งให้เทศบาลมีส่วนร่วมโครงการโดยการนำเงินรายได้มาสมทบด้วย ดังนี้

2.3.1.1 กลุ่มรายได้ไม่เกิน 10 ล้านบาท รัฐบาลอุดหนุนร้อยละ 80
ท้องถิ่นสมทบร้อยละ 20

2.3.1.2 กลุ่มรายได้เกิน 10 - 20 ล้านบาท รัฐบาลอุดหนุนร้อยละ 70
ท้องถิ่นสมทบร้อยละ 30

2.3.1.3 กลุ่มรายได้เกิน 20 - 40 ล้านบาท รัฐบาลอุดหนุนร้อยละ 50
ท้องถิ่นสมทบร้อยละ 50

2.3.1.4 กลุ่มรายได้เกิน 40 ล้านบาทขึ้นไป ให้ท้องถิ่นจัดหาด้วยเงินรายได้
ของท้องถิ่นเอง

2.3.2 ในส่วนสุขาภิบาลเห็นสมควรให้ชะลอไว้ก่อน แต่หากสุขาภิบาลใดมีความพร้อมและประสงค์เข้าร่วมในโครงการให้แจ้งกรมการปกครอง พร้อมทั้งให้มีส่วนร่วมในการสมทบเช่นเดียวกัน

2.3.3 กรมการปกครองควรจะได้มีการพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้งานของเครื่องจักรบางประเภท เช่น รถคัน รถตัก ตลอดจนจำนวนเครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมด้วย ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการจัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์มากเกินไปจนความจำเป็น และเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้กรมการปกครองดำเนินการโครงการตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น โดยเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2539 ต่อไป

/2.4 ...

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

11/46

ที่

วันที่

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บเงินและภาษี
อย่างพอเพียง

- 4 -

2.4 โดยที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ท่านใหม่แล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณายืนยันการเสนอเรื่องดังกล่าว
อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งยืนยันการเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว

3. ความเห็น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
สามารถดำเนินการจัดเก็บและภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเร่งด่วน และเป็นการแก้ไขปัญหาด้าน
สิ่งแวดล้อมตามนโยบายรัฐบาล แต่โดยที่เป็นเรื่องที่ใช้งบประมาณจำนวนมาก ประกอบกับความเห็นของ
สำนักงานงบประมาณมีประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติตามข้อ 3

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๘

(นายบัญญัติ บรรทัดฐาน)

รองนายกรัฐมนตรี

สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี

7 ส.ค. 2538

ด่วนมาก

ที่ นร 0409/ 7728

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่	0335
วันที่	23 ต.ค. 2538
วันที่	10.50 11/10

สำนักงานงบประมาณ

กมร. 11/4

ถนนพระรามที่ 6 กทม. 10400

๑๖๓๑๓๘

11/10

23 มกราคม 2538

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บเงินและกำจัดขยะ
อย่างพอเพียง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0202/15711 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน
2537

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานงบประมาณเสนอ

ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีกระทรวงมหาดไทยได้นำเสนอขอการสนับสนุน
ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บเงินและกำจัดขยะอย่างพอเพียง สำหรับ

เทศบาลและสุขาภิบาลทุกแห่ง ยกเว้นเทศบาลที่อยู่ในโครงการกลุ่มเมืองปริมณฑลกรุงเทพมหานคร

เทศบาลในเขตเมืองหลัก เมืองศูนย์กลางความเจริญภูมิภาค เมืองพัฒนาชายฝั่งตะวันออก

และเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล เพื่อให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดเก็บ

และกำจัดขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว เป็นการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามนโยบายรัฐบาล

ปัจจุบันหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือสำหรับใช้ในการขนขยะและกำจัดขยะ

เป็นจำนวนน้อย อยู่ในสภาพเก่า ซึ่งจัดซื้อด้วยเงินรายได้ของท้องถิ่นเอง ไม่เพียงพอที่จะจัดเก็บขยะ

ได้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้างเป็นจำนวนมาก ได้มีการประมาณในปี 2538

มีประชากรประมาณ 13,532,964 คน จะผลิตขยะ 9,094.15 ตันต่อวัน ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บขยะ

ได้เพียงร้อยละ 80 จะมีขยะตกค้างร้อยละ 20 ต่อวัน กระทรวงมหาดไทยจึงขอแก้ไขปัญหาระดับด่วน

เฉพาะหน้า 3 ปี โดยขอสนับสนุนให้กรมการปกครองจัดซื้อชุดเก็บเงินและกำจัดขยะ จำนวน 2,344 หน่วย

สำหรับเทศบาลและสุขาภิบาล ดังนี้

/1. เทศบาล...

1. เทศบาล 92 แห่ง แต่ละแห่งประกอบด้วย รถบรรทุกขยะ 6 ล้อ แบบอัดขยะเทท้าย 1 คัน รถดันดินตะขาบ 1 คัน และรถขุดตักดินตะขาบ 1 คัน

2. สุขาภิบาล 1,034 แห่ง แต่ละแห่งประกอบด้วย รถบรรทุกขยะ 6 ล้อ เบิดข้างเทท้าย 1 คัน และรถดันหน้าตักหลัง 1 คัน ในวงเงินทั้งสิ้น 3,634,285,500 บาท (สามพันหกกร้อยสามสิบสี่ล้าน สองแสนแปดหมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) โดยผูกพันงบประมาณรวม 3 ปี ปี 2539 จำนวน 912,150,000 บาท ปี 2540 จำนวน 1,393,402,500 บาท และปี 2541 จำนวน 1,328,733,000 บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานประมาณพิจารณาแล้วเห็นด้วยในหลักการให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีเครื่องมือในการเก็บ ขน และกำจัดขยะ แต่เนื่องจากหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีความพร้อมในเรื่องบุคลากรและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดูแลรักษาซ่อมบำรุงไม่เท่ากัน รวมทั้งปัญหาปริมาณขยะไม่เหมือนกัน เพื่อให้การสนับสนุนโครงการดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ในขั้นแรกนั้นเห็นสมควรสนับสนุนเฉพาะเทศบาลก่อน พร้อมทั้งให้เทศบาลมีส่วนร่วมโครงการจัดการนำเงินรายได้มาสมทบด้วย ดังนี้

1. กลุ่มรายได้ไม่เกิน 10 ล้านบาท รัฐบาลอุดหนุนร้อยละ 80 ท้องถิ่นสมทบร้อยละ 20
2. กลุ่มรายได้เกิน 10 - 20 ล้านบาท รัฐบาลอุดหนุนร้อยละ 70 ท้องถิ่นสมทบร้อยละ 30
3. กลุ่มรายได้เกิน 20 - 40 ล้านบาท รัฐบาลอุดหนุนร้อยละ 50 ท้องถิ่นสมทบร้อยละ 50

4. กลุ่มรายได้เกิน 40 ล้านบาทขึ้นไป ให้ท้องถิ่นจัดหาด้วยเงินรายได้ของท้องถิ่นเอง

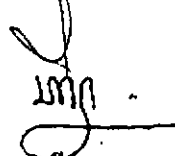
ในส่วนสุขาภิบาลนั้นเห็นสมควรให้ชะลอไว้ก่อน แต่หากสุขาภิบาลมีความพร้อมและประสงค์เข้าร่วมในโครงการให้แจ้งกรมการปกครอง พร้อมทั้งให้มีส่วนร่วมในการสมทบเช่นเดียวกัน นอกจากนี้สมควรที่กรมการปกครองจะได้มีการพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้งานของเครื่องจักรบางประเภท เช่น รถถัง รถตัก สลัดจนจำนวนเครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมด้วย ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีการจัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์มากเกินไป ความจำเป็น และเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณจึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้กรมการปกครอง

/ดำเนินการโครงการ...

ดำเนินการโครงการตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น โดยเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2539
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายบดินทร์ จันฉานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

ศูนย์งบประมาณส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

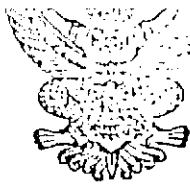
โทร. 2739022 ต่อ 1603

โทรสาร 2739371

คณบดี

ที่ มท 0201/

1012

วันที่ 17 ม.ค. 2538
เวลา 15.25 น.
วันที่ 9 ม.ค. 2538 15.00

กระทรวงมหาดไทย

15/26

ถนนรัชดาภิเษก กทม. 10200

19 มกราคม 2538

เรื่อง การพิจารณาขึ้นบัญชีเรื่องที่ได้จากการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
(การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษเพื่อไปดำรงตำแหน่งในตำแหน่งพิเศษ)
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/17064

ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีเรื่องได้จากการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี ของกระทรวงมหาดไทย

3 ม.ค. 2538

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องให้กระทรวงมหาดไทย

ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งยังค้างการพิจารณาอยู่จนถึงวันที่ 21 ธันวาคม 2537
จำนวน 40 เรื่อง คืบหน้าเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาขึ้นบัญชีอีกครั้งหนึ่ง ความละเอียด
แจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาตรวจสอบเรื่องดังกล่าวแล้ว ขอขึ้นบัญชีให้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป จำนวน 34 เรื่อง รายละเอียดปรากฏตาม
บัญชีเรื่องได้จากการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีของกระทรวงมหาดไทย ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตรี

ส. ธรรม

(สื่อน ขจรประศาสน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกลาง

โทร. 2232216

บัญชี เรื่องดังการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรี

ของ กระทรวงมหาดไทย

ลำดับที่	เลขที่หนังสือส่ง	เรื่อง	การดำเนินการ
20/	ตัวหมาก มท 0313.4/40398 ลว. 15 พ.ย.2537	การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีเครื่องมือในการเก็บเงินและกาจัดขยะอย่างพอเพียง	ยื่นย้งให้หน้าเสนอ กรม.

ด่วนมาก

ที่ มท 0313.4/ 40

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่ 6292
วันที่ 15 พ.ย. 2537

17/46

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

15 พฤศจิกายน 2537

15/11/37

15/11/37

15/11/37

เรื่อง การสนับสนุนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการเก็บเงินและกาจัดขยะ
อย่างพอเพียง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทวิเคราะห์แนวทางกาจัดขยะของเทศบาลและสุขาภิบาล จำนวน 1 ชุด

15 พ.ย. 2537

ด้วยในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วก่อให้เกิด

การอพยพด้านแรงงาน ทำให้เกิดชุมชนแออัดเมืองและชนบททั้งเมืองเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เป็นผล
ให้ท้องถิ่นต้องรับภาระเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านสาธารณสุขชุมชนและการกาจัดขยะซึ่งเกิดขึ้นใน
ชุมชนต่าง ๆ

กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการสำรวจจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือนและพื้นที่รับผิดชอบ
ในการจัดเก็บขยะของเทศบาล สุขาภิบาลและสุขาภิบาลที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลหรือหน่วยการบริหารราชการ
ส่วนท้องถิ่นอื่น ตลอดจนสำรวจจำนวนรถยนต์เพื่อใช้ขนขยะและเครื่องจักรกลเพื่อใช้กาจัดขยะ ซึ่งจากผลการ
สำรวจพบว่าจำนวนรถยนต์เพื่อใช้ขนขยะและเครื่องจักรกลเพื่อใช้กาจัดขยะของหน่วยการบริหารราชการส่วน
ท้องถิ่นมีจำนวนน้อย ไม่พอที่จะบริการจัดเก็บขยะได้อย่างทั่วถึงก่อให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถ
ดำเนินการในด้านการกาจัดขยะได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ สมควรเจตนารมณ์ที่คณะรัฐมนตรีได้แถลง
นโยบายไว้ จึงสมควรสนับสนุนให้หน่วยงานท้องถิ่นได้มีรถขนขยะและเครื่องจักรกลเพิ่มเติม โดยให้ความ
ช่วยเหลือแก่ เทศบาลและสุขาภิบาลทุกแห่ง ยกเว้นเทศบาลที่อยู่ในโครงการกลุ่มเมืองปริมณฑล กรุงเทพมหานคร
เทศบาลในเขตเมืองหลัก เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค เมืองพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก และ
เมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล เนื่องจากอยู่ระหว่างการศึกษารายละเอียด คงเหลือเทศบาลที่ต้องให้ความ
ช่วยเหลือในขั้นแรก จำนวน 92 แห่ง สุขาภิบาล จำนวน 978 แห่ง และสุขาภิบาลที่จะยกฐานะเป็นเทศบาล
หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น จำนวน 56 แห่ง โดยสนับสนุนการดำเนินงานในระยะเวลา
3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 - 2541 ดังนี้

18/26

1. การสนับสนุนการดำเนินงานของเทศบาล

1.1 สนับสนุนรถบรรทุกขยะ 6 ล้อ แบบอค์ขยะเทท้าย ขนาดความจุ 10 ลูกบาศก์เมตร เครื่องยนต์ดีเซลไม่น้อยกว่า 160 แรงม้า ราคาคันละ 1,800,000 บาท จำนวน 92 คัน รวมเป็นเงิน 172,273,500 บาท โดยจัดให้เทศบาลละ 1 คัน ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2539 จัดให้ 42 เทศบาล จำนวน 42 คัน เป็นเงิน 75,600,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2540 จัดให้ 27 เทศบาล จำนวน 27 คัน เป็นเงิน 51,030,000 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5 % เงิน 2,430,000 บาท)

- ปีงบประมาณ 2541 จัดให้ 23 เทศบาล จำนวน 23 คัน เป็นเงิน 45,643,500 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% ปี 2540 เงิน 2,070,000 บาท ปี 2541 เงิน 2,173,500 บาท)

1.2 สนับสนุนรถคันดินตะขวยเพื่อใช้ในการกำจัดขยะ ขนาดกำลังขับเคลื่อนเครื่องยนต์ 98 กิโลวัตต์ หรือขนาดกำลังไม่น้อยกว่า 132 แรงม้า (D5) ราคาคันละ 3,900,000 บาท จำนวน 3 คัน รวมเป็นเงิน 11,700,000 บาท ขนาดกำลังขับเคลื่อนเครื่องยนต์ 74 กิโลวัตต์ หรือขนาดกำลังไม่น้อยกว่า 99 แรงม้า (D4) ราคาคันละ 2,950,000 บาท จำนวน 66 คัน รวมเป็นเงิน 198,682,500 บาท และขนาดกำลังขับเคลื่อนเครื่องยนต์ 57.4 กิโลวัตต์ หรือขนาดกำลังไม่น้อยกว่า 77 แรงม้า (D3) ราคาคันละ 2,200,000 บาท จำนวน 23 คัน รวมเป็นเงิน 55,786,500 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 266,169,000 บาท โดยจัดให้เทศบาลละ 1 คัน ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2539 จัดให้ 42 เทศบาล จำนวน 42 คัน เป็นเงิน 126,750,000 บาท โดยแยกเป็นขนาด 98 กิโลวัตต์ หรือ 132 แรงม้า (D5) จำนวน 3 คัน และขนาด 74 กิโลวัตต์ หรือ 99 แรงม้า (D4) จำนวน 39 คัน

- ปีงบประมาณ 2540 ขนาด 74 กิโลวัตต์ หรือ 99 แรงม้า (D4) จัดให้ 27 เทศบาล จำนวน 27 คัน เป็นเงิน 83,632,500 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% เงิน 3,982,500 บาท)

- ปีงบประมาณ 2541 ขนาด 57.4 กิโลวัตต์ หรือ 77 แรงม้า (D3) จัดให้ 23 เทศบาล จำนวน 23 คัน เป็นเงิน 55,786,500 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% ปี 2540 เงิน 2,530,000 บาท ปี 2541 เงิน 2,656,500 บาท)

1.3 สนับสนุนรถชุดตัดกิ่งตะขาม เพื่อใช้ในการกำจัดขยะขนาดกำลังขับเคลื่อนเครื่องยนต์ 63 กิโลวัตต์ หรือขนาดกำลังไม่น้อยกว่า 84 แรงม้า ราคาคันละ 2,500,000 บาท จำนวน 92 คัน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 239,268,750 บาท โดยจัดให้เทศบาลละ 1 คัน ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2539 จัดให้ 42 เทศบาล จำนวน 42 คัน เป็นเงิน 105,000,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2540 จัดให้ 27 เทศบาล จำนวน 27 คัน เป็นเงิน 70,875,000 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% เงิน 3,375,000 บาท)

- ปีงบประมาณ 2541 จัดให้ 23 เทศบาล จำนวน 23 คัน เป็นเงิน 63,393,750 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% ปี 2540 เงิน 2,875,000 บาท ปี 2541 เงิน 3,018,750 บาท)

2. การสนับสนุนการดำเนินงานของสุขาภิบาลและหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

2.1 สนับสนุนรถบรรทุกขยะ 6 ล้อ เปิดข้างท้ายตัวถังหาคั่วยสแตนเลส ขนาดความจุ 7-10 ลูกบาศก์เมตร หรือน้ำหนักบรรทุก 2.1-3.0 ตัน ราคาคันละ 1,000,000 บาท จำนวน 1,034 คัน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,095,027,500 บาท โดยจัดให้แห่งละ 1 คัน ดังนี้

- ปีงบประมาณ 2539 จัดให้ 224 สุขาภิบาล จำนวน 224 คัน เป็นเงิน 224,000,000 บาท

- ปีงบประมาณ 2540 จัดให้ 419 สุขาภิบาล จำนวน 419 คัน เป็นเงิน 439,950,000 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% เงิน 20,950,000 บาท)

- ปีงบประมาณ 2541 จัดให้ 335 สุขาภิบาล และหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 56 แห่ง จำนวน 391 คัน เป็นเงิน 431,077,500 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% ปี 2540 เงิน 19,550,000 บาท ปี 2541 เงิน 20,527,500 บาท)

2.2 สนับสนุนรถคันหน้าตัดหลังเพื่อใช้ในการกำจัดขยะ ขนาดกำลังขับเคลื่อนเครื่องยนต์ 57.8 กิโลวัตต์ หรือขนาดกำลังไม่น้อยกว่า 77.5 แรงม้า ราคาคันละ 1,700,000 บาท จำนวน 1,034 คัน รวมเป็นเงิน 1,861,546,750 บาท โดยจัดให้แห่งละ 1 คัน ดังนี้

๙๐/๘๖

- ปีงบประมาณ 2539 จัดให้ 224 สุขาภิบาล จำนวน 224 คัน เป็นเงิน 380,800,000 บาท
 - ปีงบประมาณ 2540 จัดให้ 419 สุขาภิบาล จำนวน 419 คัน เป็นเงิน 747,915,000 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% เงิน 35,615,000 บาท)
 - ปีงบประมาณ 2541 จัดให้ 335 สุขาภิบาล และหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 56 แห่ง จำนวน 391 คัน เป็นเงิน 732,831,750 บาท (เพื่อเงินเพื่อปีละ 5% ปี 2540 เงิน 33,235,000 บาท ปี 2541 เงิน 34,896,750 บาท)
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,634,285,500 บาท

ทั้งนี้ รายละเอียดคุณลักษณะของรถยนต์ขนส่งและเครื่องจักรกลเพื่อใช้กำจัดขยะให้เป็นไปตามที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดไว้

กระทรวงมหาดไทย จึงขออนุมัติในหลักการจากคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้กรมการปกครอง จัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อจัดซื้อรถยนต์ขนส่งและเครื่องจักรกลเพื่อใช้ในการกำจัดขยะให้แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,634,285,500 บาท โดยดำเนินการในปีงบประมาณ 2539 จำนวน 912,150,000 บาท ที่เหลือผูกพันในปีงบประมาณ 2540 จำนวน 1,393,402,500 บาท และผูกพันในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 1,328,733,000 บาท

จึงเรียนมาเพื่อกราณานาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ชวลิต ยงใจยุทธ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โทร 2225854 2227832

วิเคราะห์แนวทางกำจัดขยะของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
โดยส่วนการคลังท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง

๔๑/๔๖

1. หลักการ

การที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างทั่วถึงไม่มีขยะเหลือตกค้าง และสามารถกำจัดขยะที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องรับผิดชอบอย่างเร่งด่วนในสภาพการณ์ปัจจุบันสมตามเจตนารมณ์แห่งรัฐซึ่งได้แถลงนโยบายไว้ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งได้กำหนดแนวทางกำจัดขยะมูลฝอยของท้องถิ่นเอาไว้

2. เหตุผล

จากการสำรวจข้อมูลในปี พ.ศ. 2536 พบว่าเทศบาลและสุขาภิบาลทั่วประเทศมีรถยนต์เพื่อใช้เก็บขนขยะรวมกันจำนวนประมาณ 2,218 คัน (เทศบาล 959 คัน สุขาภิบาล 1,259 คัน) และจากการประมาณการจำนวนประชากรในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลในปี พ.ศ. 2537 จะมีประชากรรวมกันประมาณ 13,346,118 คน และจะมีการผลิตปริมาณขยะรวมกันประมาณ 8,968.6 ตัน/วัน (ใช้เกณฑ์การผลิตขยะเฉลี่ยต่ำสุดประชากร 1 คน ผลิตขยะ 0.672 กก./วัน) จากจำนวนรถเก็บขนขยะซึ่งมีจำนวนจำกัดและส่วนใหญ่มีสภาพเก่าไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางกลับกันปริมาณขยะกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกวันก่อให้เกิดปัญหาการมีขยะเหลือตกค้างเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้สร้างความเสี่ยงต่ออันตรายแก่ประชาชนโดยทั่วไป รวมทั้งวิธีการกำจัดขยะในสถานที่ทิ้งขยะของเทศบาลและสุขาภิบาลไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนซึ่งมีบ้านพักอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงได้รับผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าวทำให้เกิดการร้องเรียนและนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างเทศบาล สุขาภิบาลกับประชาชนอยู่เสมอ การหาแนวทางให้เทศบาลและสุขาภิบาลสามารถดำเนินการเก็บขนขยะและกำจัดขยะได้อย่างทั่วถึงมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องงบประมาณกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

3. แนวทางวิเคราะห์ปัญหา

3.1 การวิเคราะห์ปัญหา ใช้ผลการศึกษาแนวทางการจัดการมูลฝอยสำหรับชุมชนเมืองหลักและเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค โดยสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เอกสารอบรมทางวิชาการ เรื่องการจัดการมูลฝอยโดยนายสุพจน์ โล่ห์วัชรินทร์ เอกสารประกอบการประชุม

เรื่องแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ โดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เอกสารประกอบการประชุมคณะทำงานกำหนดแนวทางจัดการขยะ กรมการปกครอง เป็นแบบในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ

3.2 เกณฑ์การวิเคราะห์

- 1) วิเคราะห์การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะ ตั้งสมมติฐานไว้โดยกำหนดให้การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะจะมีอัตราส่วนสัมพันธ์กับจำนวนการเพิ่มของประชากรและอัตราการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการครองชีพ
- 2) วิเคราะห์การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ใช้สมมติฐานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 โดยให้อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร เท่ากับร้อยละ 1.4 ต่อปี
- 3) วิเคราะห์การผลิตขยะของประชากร
 - ในเขตเทศบาลใช้เกณฑ์เฉลี่ยประชากร 1 คน ผลิตขยะ 0.721 กก./วัน
 - ในเขตสุขาภิบาลใช้เกณฑ์เฉลี่ยประชากร 1 คน ผลิตขยะ 0.622 กก./วัน
 - เฉลี่ยประชากรในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล 1 คน ผลิตขยะ 0.672 กก./วัน
- 4) วิเคราะห์อุปกรณ์เก็บขนขยะ เนื่องจากมีการใช้รถเก็บขนขยะหลายประเภทรวมกัน จึงตั้งสมมติฐานให้ใช้รถเก็บขนขยะ 6 ล้อ เปิดข้างเทท้าย ขนาดความจุ 7-10 ลบ. เมตร หรือน้ำหนักบรรทุก 2.1-3.0 ตัน ซึ่งนิยมใช้เป็นพาหนะเก็บขนขยะมากที่สุดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน และให้ใช้เก็บขนขยะได้ครั้งละ 2.5 ตัน
- 5) วิเคราะห์ความสามารถในการให้บริการจัดเก็บขยะ ใช้สมมติฐานให้เทศบาลและสุขาภิบาลสามารถจัดเก็บขยะได้ 80% ของปริมาณขยะที่มีทั้งหมด และใช้เกณฑ์เฉลี่ยประชากร 10,000 คน : จำนวนรถเก็บขนขยะ 1.6 คัน

3.3 ผลการวิเคราะห์

- 1) จำนวนประชากร โดยใช้ข้อมูลประชากรเมื่อ 30 กันยายน 2536 จำนวน 13,161,852 คน เป็นฐานในการคำนวณเทศบาลและสุขาภิบาลจะมีประชากรในแต่ละปีโดยประมาณ ดังนี้

ปี 2537 ประชากร	13,346,118 คน
ปี 2538 ประชากร	13,532,964 คน
ปี 2539 ประชากร	13,722,425 คน
ปี 2540 ประชากร	13,914,539 คน
- 2) ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยใช้สมมติฐานการผลิตขยะเฉลี่ยประชากร 1 คน ผลิตขยะ 0.672 กก./วัน ซึ่งจะมีปริมาณขยะในแต่ละวัน ดังนี้

ปี	ประชากร	การผลิตขยะ (ตัน/วัน)
2537	13,346,118	8,968.591
2538	13,532,964	9,094.152
2539	13,722,425	9,221.470
2540	13,914,539	9,350.570

3) ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนรถเก็บขนขยะกับจำนวนประชากร ใช้สมมติฐาน

- เทศบาลและสุขาภิบาลสามารถบริการจัดเก็บขยะได้ 80% ของปริมาณขยะทั้งหมด
- จำนวนประชากรกับจำนวนรถเก็บขนขยะมีอัตราส่วนเท่ากับประชากร 10,000 คน : รถเก็บขนขยะ 1.6 คัน
- รถเก็บขนขยะ 1 คัน เก็บขนขยะได้ไม่เกิน 2 เที่ยว เที่ยวละ 2.5 ตัน

ผลสรุป

โดยสมมติฐานประชากร 10,000 คนผลิตขยะได้เท่ากับ 6.72 ตัน/วัน รถเก็บขนขยะ 1 คันสามารถเก็บขยะได้วันละ 5 ตัน ดังนั้น ในอัตราส่วนที่สมดุลจะได้

ประชากร : ปริมาณขยะ : รถเก็บขนขยะ = 10,000 คน : 6.72 ตัน : 2 คัน

ปี	ประชากร	การผลิตขยะ (ตัน/วัน)	จำนวนรถเก็บขนขยะ ที่ควรมี (คัน)	จำนวนรถ ในปัจจุบัน
2537	13,346,118	8,968.591	2,670	2,218
2538	13,532,964	9,094.152	2,707	
2539	13,722,425	9,221.470	2,745	
2540	13,914,539	9,350.570	2,783	

4. การกำจัดขยะ

จากแนวทางการกำจัดขยะที่มีอยู่ในปัจจุบัน 3 วิธี คือ การเผาในเตา การหมักทำปุ๋ย และการฝังกลบ เมื่อพิจารณาทางด้านเทคนิค เงินลงทุนและค่าดำเนินการ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเหมาะสมแล้วพบว่า วิธีการฝังกลบจะเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าดำเนินการต่ำสุด การใช้งานไม่ยุ่งยากและมีประสิทธิภาพในการกำจัดพอสมควรจึงเป็นวิธีการกำจัดที่เหมาะสมสำหรับชุมชนทั่วไป ในปัจจุบันเทศบาลดำเนินการกำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบแล้ว ในกลุ่มเมืองห่อรอบแรกได้แก่ ขอนแก่น นครราชสีมา และสงขลา และเทศบาลในกลุ่มเมืองห่อรอบสอง เมืองปริมณฑลและพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกกำลังเริ่มดำเนินการ รวมทั้งเทศบาลอื่น ๆ ก็เริ่มดำเนินการไปบางส่วนแล้ว ซึ่งในการดำเนินการจำเป็นต้องมีเครื่องจักรกลเพื่อใช้ปฏิบัติงาน จำนวนประเภทและขนาดของเครื่องจักร ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นสำคัญ

5. ผลสรุป

5.1 การเก็บขนขยะและการกำหนดประเภทรถเพื่อใช้เก็บขนขยะ โดยพิจารณาถึงขนาด ความจุ ประสิทธิภาพในการทำงาน ข้อจำกัดต่าง ๆ การดูแลรักษา และราคาโดยประมาณแล้ว รถบรรทุกขยะ 6 ล้อ เปิดข้างเทท้าย ขนาดความจุ 7-10 ลบ.เมตร หรือน้ำหนักบรรทุก 2.5-3.0 ตัน จะมีความเหมาะสมกับสภาวะภูมิบาลและท้องถิ่นรูปแบบอื่นโดยทั่วไป เนื่องจากมีความคล่องตัวดีเหมาะสมกับทุกสภาพของถนนราคาดูแลง่าย การซ่อมบำรุงทำได้ง่าย สามารถใช้ช่างเทคนิคในท้องถิ่นดูแลรักษาได้ ส่วนรถบรรทุกขยะ 6 ล้อ แบบอัดขยะเทท้ายขนาดความจุ 10 ลบ.เมตร จะมีความเหมาะสมกับเทศบาล เนื่องจากสามารถจัดเก็บขยะได้ปริมาณมากและสะดวกต่อการทยอยมูลฝอยใส่รถ

การกำหนดวัสดุที่ใช้ทำตัวถังรถเก็บขนขยะ 6 ล้อ แบบข้างเทท้าย ควรใช้แผ่นเหล็ เนื่องจากสามารถทนทานต่อสภาพความชื้นและสภาพความเป็นกรดของขยะได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถทำความสะอาดได้ง่าย ทำให้สะดวกต่อการดูแลรักษา

5.2 การกำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบ จะใช้เครื่องจักรประเภทเดียวทำงานโดยลำพังไม่ได้ จะต้องใช้เครื่องจักรประเภทอื่นช่วย จึงควรพิจารณาโดย

ในการดำเนินการของเทศบาล ควรประกอบด้วย

- 1) รถคันดินตะขาบ เพื่อใช้ในการดันเกลี่ยขยะ การบดอัดขยะ การดันดินเพื่อทำคันดินและการเกลี่ยหน้าดินเพื่อบดอัดดินระหว่างชั้นขยะ ซึ่งหากเทศบาลมีขยะไม่เกิน 20 ตัน/วัน ควรใช้รถคันดินตะขาบ ขนาดกำลังขับเคลื่อนไม่ต่ำกว่า 57.4 กิโลวัตต์ หรือขนาดไม่ต่ำกว่า 77 แรงม้าเป็นเครื่องจักร หากมีขยะไม่เกิน 50 ตัน/วัน ควรใช้ขนาดกำลังขับเคลื่อนไม่ต่ำกว่า 74 กิโลวัตต์หรือขนาดไม่ต่ำกว่า 99 แรงม้าเป็นเครื่องจักร และหากมีขยะเกิน 50 ตัน/วัน ควรใช้ขนาดกำลังขับเคลื่อนไม่ต่ำกว่า 98 กิโลวัตต์ หรือขนาดไม่ต่ำกว่า 132 แรงม้าเป็นเครื่องจักร
- 2) รถขุดดินตะขาบ เพื่อใช้ในการขุดคันดิน การขุดหลุมเพื่อฝังขยะโดยหากเทศบาลมีขยะไม่เกิน 130 ตัน/วัน ควรใช้ขนาดกำลังขับเคลื่อนไม่ต่ำกว่า 63 กิโลวัตต์ หรือขนาดไม่ต่ำกว่า 84 แรงม้าเป็นเครื่องจักร

ในการดำเนินการของสุขาภิบาลและท้องถิ่นรูปแบบอื่น โดยเมื่อพิจารณาถึงจำนวนประชากรและปริมาณขยะรวมทั้งงบประมาณที่มีจำกัดและเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุด ควรพิจารณาใช้รถคันหน้าดั๊กหลัง ซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้ทั้งการดันเกลี่ยขยะ การบดอัดขยะ การขุดดิน การขุดหลุมฝังขยะได้ในระดับดีพอสมควร โดยควรมีกำลังขับเคลื่อนไม่น้อยกว่า 57.8 กิโลวัตต์ หรือกำลังขนาดไม่ต่ำกว่า 77.5 แรงม้า

6. ข้อเสนอแนะ จากผลการวิเคราะห์พบว่าอัตราส่วนระหว่างจำนวนประชากร ปริมาณขยะกับรถยนต์เพื่อใช้เก็บขนขยะ และเครื่องจักรกลเพื่อใช้ในการกำจัดขยะ ซึ่งเทศบาลและสุขาภิบาลมีอยู่ในปัจจุบันมีสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก ทำให้เกิดปัญหาขยะเหลือตกค้างเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชน สถานที่ทิ้งขยะไม่มีเครื่องจักรกลในการกำจัดขยะก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมต่อประชาชนซึ่งมีบ้านพักอาศัยในบริเวณใกล้เคียง เมื่อพิจารณาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาการกำจัดขยะนับวันจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมากขึ้นทุกขณะจนเกินขีดความสามารถที่หน่วยงานดังกล่าวจะแก้ไขปัญหาโดยลำพังได้ รัฐบาลจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหานี้ด้วย ซึ่งในขั้นต้นการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้มีรถยนต์เก็บขนขยะและเครื่องจักรกลเพื่อกำจัดขยะ นับเป็นแนวทางที่จำเป็นซึ่งจะต้องรีบดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดย

6.1 การเก็บขยะ ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อรถยนต์เก็บขยะขนาด 6 ล้อ แบบขับเคลื่อนท้าย ขนาดความจุ 10 ลบ.เมตร ให้เทศบาล และรถยนต์เก็บขยะ 6 ล้อ เปิดข้างท้าย ขนาดความจุ 7-10 ลบ.เมตร หรือน้ำหนักบรรทุก 2.1-3.0 ตัน ให้สุขาภิบาล และท้องถิ่นรูปแบบอื่น เพื่อใช้แก้ไขปัญหาการมีขยะเหลือตกค้างไม่น้อยกว่าแห่งละ 1 คัน

6.2 การกำจัดขยะ ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อเครื่องจักรให้เทศบาลได้แก่ รถคันดินตะขำเทศบาลละ 1 คัน และรถขุดตักดินตะขำเทศบาลละ 1 คัน ส่วนสุขาภิบาล และท้องถิ่นรูปแบบอื่น ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อรถคันหน้าตักหลังให้แห่งละ 1 คัน

ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือแก่เทศบาลและสุขาภิบาลทุกแห่ง ยกเว้น เทศบาลซึ่งอยู่ในโครงการกลุ่มเมืองปริมณฑล กรุงเทพมหานคร กลุ่มเทศบาลในเขตเมืองหลัก เมืองศูนย์กลาง ความเจริญในภูมิภาค เมืองพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก และเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล เนื่องจาก อยู่ระหว่างการศึกษารายละเอียด คงเหลือเทศบาลที่ควรให้การช่วยเหลือในขั้นแรก จำนวน 92 แห่ง สุขาภิบาลจำนวน 978 แห่ง และสุขาภิบาลที่จะยกฐานะเป็นเทศบาลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น จำนวน 56 แห่ง ภายในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 - 2541 โดยใช้งบประมาณ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 3,634,285,000 บาท